

عصر چهارشنبه
۸۵/۱۲/۹

اگر دانشگاه اصلاح شود مملکت اصلاح می شود.
امام خمینی (ره)

جمهوری اسلامی ایران
وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
سازمان سنجش آموزش کشور

آزمون ورودی
دوره های کارشناسی ارشد ناپيوسته داخل
سال ۱۳۸۶

زبان و ادبیات فارسی
(کد ۱۱۰۱)

نام و نام خانوادگی داوطلب:	شماره داوطلبی:
تعداد سؤال: ۱۹۰	مدت پاسخگویی: ۱۹۰ دقیقه

مواد امتحانی رشته زبان و ادبیات فارسی، تعداد و شماره سؤالات

ردیف	مواد امتحانی	تعداد سؤال	از شماره	تا شماره
۱	زبان عمومی و تخصصی	۳۰	۱	۳۰
۲	نظم فارسی	۴۰	۳۱	۷۰
۳	نثر فارسی	۴۰	۷۱	۱۱۰
۴	کلیات مسائل ادبی	۴۰	۱۱۱	۱۵۰
۵	عربی	۴۰	۱۵۱	۱۹۰

اسفند ماه سال ۱۳۸۵

استفاده از ماشین حساب مجاز نمی باشد.

Part A: Vocabulary and Grammar

Directions: Choose the number of the answer (1), (2), (3), or (4) that best completes the sentence. Then mark your choice on your answer sheet.

- 1- She ----- several famous experts to back up her argument: we can learn a foreign language well even in old age.
1) attributed 2) derived 3) invoked 4) deviated
- 2- Even though she knew she was wrong, she was ----- to openly admit it.
1) variable 2) reluctant 3) disobedient 4) submissive
- 3- Sleep has often been thought of as being in some way ----- to death.
1) alike 2) compatible 3) analogous 4) comparative
- 4- Some institutions still have a strong ----- against women and employ them if they are forced to.
1) bias 2) restraint 3) morality 4) inclination
- 5- Historians are obviously not happy with the present strict rules on the ----- of official information on the Cold War.
1) relief 2) reign 3) release 4) restraint
- 6- The skilled use of make-up in films is essential to ----- the actors' best features and makes them more attractive.
1) occur 2) attain 3) encounter 4) enhance
- 7- I've made quite a lot of last-minute ----- to the article: I think it's now ready for publication in the newspaper.
1) assembly 2) complement 3) constitution 4) amendment
- 8- It's no use ----- John; I don't think he'll have the time to help us.
1) to ask 2) asking 3) she asks 4) for asking
- 9- ----- I sympathize with your point of view I cannot accept it.
1) While 2) Despite 3) However 4) Nevertheless
- 10- The people ----- were excellent at reading maps.
1) I was traveling with 2) whom I was traveling
3) I was traveling with them 4) that I was traveling with them

Part B: Cloze Test

Directions: Read the following passage and decide which choice (1), (2), (3), or (4) best fits each blank. Then mark your choice on your answer sheet.

Although the organs require a blood supply, ----- (11) depend more critically than others on a continuous flow. Muscles, especially if they are not being used, (12) ----- unscathed even when deprived (13) ----- their blood supply for many minutes. But (14) ----- blood flow to the brain, and it begins to malfunction within seconds, (15) ----- loss of consciousness.

- 11- 1) they 2) some 3) none 4) they may
- 12- 1) remain 2) they remain 3) they will remain 4) and will remain
- 13- 1) by 2) of 3) with 4) from
- 14- 1) interruption 2) interrupting 3) it interrupts 4) interrupt
- 15- 1) causes 2) it causes 3) causing 4) that causing

Part C. Reading Comprehension

Directions: Read the following three passages and choose the best item (1), (2), (3), or (4). Then mark the correct answer on your answer sheet.

With life as short as it is, with so many pressing demands on our time, with books of information, instruction, and discussion waiting to be read, why should we spend precious time on works of imagination? The eternal answers to this question are two: enjoyment and understanding.

Since the invention of language, men have taken pleasure in following and participating in the imaginary adventures and imaginary experiences of imaginary people. Whatever – without causing harm – serves to make life less tedious, to make the hours pass more quickly and pleasurably, surely needs nothing else to recommend it. Enjoyment – and ever more enjoyment – is the first aim and justification of reading fiction. But, unless fiction gives something more than pleasure, it hardly justifies itself as a subject of college study. Unless it expands or refines our minds or quickens our sense of life, its value is not greater than that of ping-pong or any other games. To have a compelling claim on our attention, it must yield not only enjoyment but understanding.

The experience of men through the ages is that literature may furnish such understanding and do so effectively that the depiction of imagined experiences can provide authentic insights. Fiction may be classified into two broad categories: literature of Escape and literature of Interpretation. Escape literature is written purely for entertainment – to help us pass the time agreeably. Interpretive literature is written to broaden our awareness of life. Escape literature takes us away from the real world: it enables us temporarily to forget our troubles. Interpretive literature takes us, through the imagination, deeper into the real world: it enables us to understand our troubles. Escape literature has as its only object pleasure. Interpretive literature has as its object pleasure plus understanding.

- 16- What does the passage mainly discuss?
 1) Authentic insights
 2) Depiction of imagined experiences
 3) The reason for reading fiction
 4) The reason for reading literature
- 17- According to the author, men have enjoyed imaginary stories since the
 1) beginning of human life
 2) beginning of the universe
 3) development of literature
 4) development of language
- 18- What does “tedious” in line 7 refer to?
 1) boring
 2) lively
 3) interesting
 4) exciting
- 19- The first goal of reading fiction is not
 1) amusement
 2) displeasure
 3) entertainment
 4) recreation
- 20- Interpretive literature is not developed to
 1) deepen our insight
 2) limit our knowledge
 3) increase our appreciation
 4) sharpen our understanding

Literature is writing in prose or verse that has excellence of form or expression. Usually, literature presents ideas of permanent or universal interest. The word is often used to describe groups of writings – such as ‘Children’s Literature’ or those of a special place or time, such as ‘Russian Literature’ and so on. Generally, the term means the widely recognized and long-lasting written material that can be called ART.

One chief form of literature is the Novel, a long work that often tells a complex story about one or more people. In telling it, the author may create exciting settings, realistic characters, and elaborate situations in which a great deal happens. The short story is much

less complicated, its characters are fewer and not as completely developed, and their actions are less wide-ranging.

The Drama is another major form of literature, one which tells its story in speech and action. For this reason, plays can be performed before audiences and can be enjoyed by many more people at once than the novel or short story.

Poetry is an important branch of literature. It can tell a story, or it can create moods and reveal feelings. In some cases, poetic forms are applied to other areas - many of William Shakespeare's plays are written in poetic form.

The second major division of literature is nonfiction, which tells about real people, places, events, or ideas. Nonfiction includes histories, or reports of events in the past. Essays are often personal statements or arguments on particular subjects, and expositions are discussions or descriptions of ideas or places. A nonfiction writer sometimes moves toward fiction in biography, a story of somebody's life. In telling of a person's thoughts and actions, some biographers tend to use imagination somewhat more than in other writing.

Much of what is written everyday is prose nonfiction. Newspapers are written in this form, as are magazines and student's textbooks. But these do not fit into the class of literature because they generally lack permanent or universal value.

- 21- Literature is writing in prose or verse that presents ideas.
 1) widely limited 2) widely acceptable 3) temporarily limited 4) temporarily acceptable
- 22- A short story is more and the characters in a novel is more developed.
 1) elaborate, partially 2) sophisticated, partially
 3) straightforward, fully 4) complicated, fully
- 23- According to the passage, play is a form of like a(n)
 1) non-fiction, novel 2) non-fiction, essay
 3) fiction, essay or history 4) fiction, novel or short story
- 24- Poetic forms can be used to create
 1) novels and short stories 2) plays and novels
 3) histories or short reports 4) novels, plays and short stories
- 25- In non-fiction literature, the writer towards fiction.
 1) never moves 2) always inclines 3) often inclines 4) occasionally moves

Analysis attempts to find truth. The process of analysis is to divide a problem into various parts, for although a whole object is difficult to comprehend at one glance, the parts may be examined more easily, and their natures, functions, and interrelationships may be more fully understood when they are examined one by one. For example, if you have the problem in chemical qualitative analysis of discovering the elements in a chemical solution, you can make only one test on the solution at a time, because if you tried to make all your tests at once you would not be able to control or distinguish your results.

The analysis of literature is based on the same truth. Although the work you have read is an entirety, you must ask separate questions in order to discover its full meaning and to appreciate it fully. You could not talk about everything in Paradise Lost at once, for example, without being guilty of the greatest superficiality. It is better, in your discussion, to narrow the scope of your topic by talking about the diction, epic conventions, theology, or dramatic action. An attempt to discuss everything at once would most probably distort some things and omit others; results of this sort of investigation are usually wrong or misleading. Truth, however, can emerge only if all possibilities are considered. So your problem in making an analysis is to make the subject small enough so that you can go deeply into it. In other words, you can write a good theme about an almost limited part or aspect of the work you have read; but you would find it impossible to discuss everything unless your analysis grew to the length of a book.

A serious objection sometimes arises about literary analysis. Although scientific analysis is necessary, it is said that too much literary analysis "spoils" appreciation of a work, or that in making an analysis, you "murder" literature as you analyze it.

- 26- What is the main goal of the process of analysis?
 1) to discover facts
 2) to discover interrelationships
 3) to examine something easily
 4) to examine something fully
- 27- Unless you make only one test at a time, you will the results.
 1) be able to describe
 2) be able to control
 3) not be able to control
 4) not be able to describe
- 28- If you talk about everything in Paradise Lost at once, you will
 1) be blamed
 2) be criminal
 3) not be blamed
 4) not be criminal
- 29- The results of discussing everything at once are not usually.....
 1) distorting
 2) illuminating
 3) misleading
 4) superficial
- 30- According to the author, if your analysis didn't become as big as a book, it would be impossible for you
 1) to monitor everything
 2) to control the results
 3) to distinguish the results
 4) to discuss everything

- ۳۱- کدام گزینه از مفهوم بیت « خاقانیا به کعبه رسیدی روان بپاش
(۱) ارزش جان و جانان یکسان نیست.
(۲) در خور جانان جز جان نیست.
(۳) در خور جانان جز جان نیست.
(۴) ارزش جان و جانان یکسان نیست.
- ۳۲- شاعر در بیت « هر دم مرا به عیسی تازه است حامله
(۱) دم شفا بخش
(۲) دامن پاک
(۳) سخنان بکر
(۴) مدعی چیست؟
- ۳۳- کدام گزینه مفهوم بیت « النبی النبی آرنده خلائق به زبان
(۱) امید شفاعت داشتن را
(۲) خواندن و ندای اجابت شنیدن را
(۳) گفتن و پاسخ شنیدن را
(۴) غبار روضه بر چشم کشیدن را
- ۳۴- مفهوم بیت « خاقانیا هوا و هوای هم طویله اند
(۱) از حد خویش در گذشتن را
(۲) دست گدایی پیش کس دراز کردن را
(۳) نام بر نان ترجیح دادن را
(۴) تا نشکنند قدر تو بشکن هوای نان» کدام گزینه را نکوهش می کند؟
- ۳۵- مفهوم بیت « حربا منم تو قرصه شمسی روا بود
(۱) استغنا
(۲) استرحام
(۳) استعفا
(۴) استکمال
- ۳۶- کدام گزینه از مفهوم بیت « در علمش میر نحل نیزه کشیده چو نخل
(۱) پیروزی شمشیرزان
(۲) جنگاوری علی علیه السلام
(۳) جهاد در راه خدا
(۴) کشته شدن نیزه داران
- ۳۷- کدام گزینه از مفهوم بیت « خاقانی از ثنایت نو ساخت خوان معنی
(۱) ستایشگری
(۲) سخنوری
(۳) معنی آفرینی
(۴) میهمان دوستی
- ۳۸- از بیت « خط هر اندیشه که پیوسته اند
(۱) اندیشه درست همواره از سخن پیداست.
(۲) پیوسته، اندیشه سخن را نیکو می کند.
(۳) سخن واسطه انتقال اندیشه هاست.
(۴) سخن با نوشتن منتقل می شود.
- ۳۹- با توجه به بیت « آن که سرش زرکش سلطان کشید
(۱) به قدرت دل بستن زمینه سخت دلی است.
(۲) برخوردار از نعمت پادشاهان دولت بد فرجام است.
(۳) سرانجام دل بستگی به قدرت عذاب وجدان است.
(۴) مجذوب پادشاه شدن مقدمه محنت است.
- ۴۰- مفهوم بیت « زر به خوردن مفرح طرب است
(۱) امساک را
(۲) اسراف را
(۳) زراندوزی را
(۴) شادخواری را
- ۴۱- کدام گزینه از مفهوم بیت « هنر فتنه شده بر جان پاکش
(۱) از هنر برتر و از عنبر خوشبوتر بود.
(۲) خاک راهش عنبرین و او با هنر قرین بود.
(۳) عنبر بر او مفتون و هنر از دست او دل خون بود.
(۴) هنر از او بهره ور و خاک راهش عنبر بود.
- ۴۲- مفهوم بیت « اینت فصاحت که زبان بستگی است
(۱) آهستگی و پیوستگی
(۲) تأمل و تحمل
(۳) خاموشی و درنگ
(۴) گشاده زبانی و وقار
- ۴۳- کدام گزینه مکمل معنایی بیت « سنگ شنیدم که چو گردد کهن
(۱) از نوبی انگور بود توتیا
(۲) عقل که شد کاسه سر جای او
(۳) گل که نو آمد همه راحت در اوست
(۴) هر چه کهن تر بترند این گروه
- ۴۴- مفهوم بیت « از پس هر شامگهی چاشتی است
(۱) تناسب
(۲) تغییر
(۳) تبدیل
(۴) تنوع
- ۴۵- مفهوم بیت « توسنی طبع چو رامت شود
(۱) ترک هوا و هوس
(۲) تسلط بر هوای نفس
(۳) طلب خلوص نیت
(۴) گریز از نفس سرکش
- ۴۶- کدام گزینه مفهوم بیت « شور شراب عشق تو آن نفسم رود ز سر
(۱) خاک کوی دوست مستی می افزاید.
(۲) عشق فراموش شدنی نیست.
(۳) عاشق سر سپرده درگاه معشوق است.
(۴) مرگ نیز آتش عشق را فرو نمی نشاند.
- ۴۷- شاعر در بیت « از دست غیبت تو شکایت نمی کنم
(۱) ترک لذت را
(۲) فراق یار را
(۳) فرصت حضور را
(۴) لذت دیدار را
- ۴۸- کدام گزینه از مفهوم بیت « بنفشه طره مفتول خود گره می زد
(۱) حکایت در حکایت آوردن
(۲) گمانی را باطل کردن
(۳) گیسو پریشان کردن
(۴) گره از زلف گشودن
- ۴۹- کدام گزینه از مفهوم بیت « سلطان غم هر آنچه تواند بگو بکن
(۱) میخانه پناهگاه است.
(۲) می، غم زداست.
(۳) غم، پناه آدمی است.
(۴) غم، چیره دست است.
- ۵۰- کدام گزینه از مفهوم بیت « آب حیوان اگر این است که دارد لب دوست
(۱) جستن دیگر و یافتن دیگر است.
(۲) کس را هوای وصل در سر نیست.
(۳) وصال دوست ممکن نیست.
(۴) وجود آب زندگی حتمی است.
- ۵۱- کدام گزینه از مفهوم بیت « شبان وادی ایمن گهی رسد به مراد
(۱) پذیرش خدمت
(۲) خدمت صادقانه
(۳) قبول شیخ
(۴) کوشش بی دریغ

- ۵۲- از بیت «بنده طالع خویشم که در این قحط وفا عشق آن لولی سرمست وفادار من است»، کدام گزینه درباره لولیان دریافت نمی‌شود؟
 (۱) بی‌وفایی (۲) خوش‌باشی (۳) عاشقی (۴) معشوقی
- ۵۳- کدام گزینه از مفهوم بیت «سوادنامه موی سیاه چون طی شد بیاض کم نشود و رصد انتخاب رود»، دریافت می‌شود؟
 (۱) پیری درمان ندارد. (۲) جوانی زودگذر است. (۳) راه انتخاب بسته است. (۴) عمر دوام ندارد.
- ۵۴- کدام گزینه از مفهوم بیت «گر مسی گردد ز گفتارت نفیر کیمیا را هیچ از وی وا مگیر»، دریافت نمی‌شود؟
 (۱) از نصیحت باز مایست. (۲) به هر ناله‌ای گوش مده (۳) بگوی گر چه نشنوند (۴) لطف خود از کس دریغ مدار
- ۵۵- مفهوم بیت «چون خلقناکم شنیدی من تراب خاک باشی جست از تو رو متاب» بر کدام گزینه تکیه دارد؟
 (۱) راه تواضع در پیش گرفتن (۲) بر فطرت خدایی بودن (۳) از بند تعلق جستن (۴) از خاک برآمدن و بر باد شدن
- ۵۶- مفهوم بیت «عشق مولی کی کم از لیلی بود گوی گشتن بهر او اولی بود»، کدام گزینه را توصیه می‌کند؟
 (۱) سبک باری را (۲) سرگرانی را (۳) تسلیم بودن را (۴) آواره گشتن را
- ۵۷- کدام گزینه از مفهوم بیت «صنع شاهان خور مخور شهد خسان تا کسی گردی ز اقبال کسان» دریافت می‌شود؟
 (۱) از شیرینی لذت پرهیز کردن (۲) به اقبال زمانه بی‌اعتنا بودن (۳) فریب چاپلوسان نخوردن (۴) ناکس را کس نشمردن
- ۵۸- کدام گزینه از مفهوم بیت «در میان بحر اگر بنشسته‌ام طمع در آب سبو هم بسته‌ام»، دریافت نمی‌شود؟
 (۱) به حدّ خویشتن قانع نشدن (۲) جرعه‌ای را از دست ندادن (۳) دست از طلب نداشتن (۴) هرگز سیر نشدن
- ۵۹- کدام گزینه بر گرفته از قرآن کریم نیست؟
 (۱) گفت آن یعقوب با اولاد خویش جستن یوسف کنید از حدّ بیش
 (۲) کوه‌ها هم لحن داوودی کند جوهر آهن به کف مومی شود
 (۳) حیل‌ها و چاره‌ها گر ازدهاست پیش الاّ الله آن‌ها جمله لاست
 (۴) آتشت را هیزم فرعون نیست ور نه چون فرعون او شعله زنی است
- ۶۰- با توجه به بیت «هستی اندر نیستی بتوان نمود مال‌داران بر فقیر آرند جود» ...
 (۱) فنانی حقیقی در نیستی است. (۲) فضیلت‌ها در بلاها پدید می‌آیند.
 (۳) فقیران بخشنده‌گی اغنیا را نشان می‌دهند. (۴) هستی حقیقی در مقام فناست.
- ۶۱- مفهوم این بیت «قسمت به طلب نیست که با هم‌رهی خضر در خاک، سکندر هوس آب بقا برد» بر کدام گزینه تکیه دارد؟
 (۱) تسلیم و تقدیر (۲) تقدیر و تدبیر (۳) رهروی و رهبری (۴) کوشش و کشش
- ۶۲- کدام گزینه به مفهوم بیت «اشکی که گوهرش ز نژاد جگر بود هر قطره‌اش ستاره صبح اثر بود»، نزدیک است؟
 (۱) زری که سکه ندارد روان نمی‌گردد. (۲) سخن کز دل برآید لاجرم بر دل نشیند.
 (۳) صبح می‌سوزد نفس تا غنچه‌ای وا می‌شود. (۴) هنرور گر شود پنهان هنر پنهان نمی‌ماند.
- ۶۳- «حطب را اگر تیشه بر پی زنند درخت برومند را کی زنند» پس ...
 (۱) از هیزمی کم مباح (۲) بار خاطر کس مباح (۳) بی‌بار و بر مباح (۴) در پی آزار مباح
- ۶۴- کدام گزینه به مفهوم بیت «شکایت از دل سنگین یار نتوان کرد که خویشتن، زده‌ایم آگینه بر سندان»، نزدیک است؟
 (۱) خود کرده را تدبیر، نیست. (۲) خلوت از اغیار باید نه ز یار.
 (۳) کس را چه گنه قصه ما بود دراز. (۴) هیچ عاشق سخن تلخ به معشوق نگفت.
- ۶۵- کدام گزینه از مفهوم بیت «نباید به کس عبد و خادم نبشت کسی را که درج طمع در نوشت»، دریافت می‌شود؟
 (۱) بنده کس مباح که آزادت آفریده‌اند. (۲) بنده باش تا آزادت کنند.
 (۳) آزادگی موجب قناعت است. (۴) قناعت موجب آزادگی است.
- ۶۶- کدام گزینه، مفهوم بیت «سر به بالین عدم باز نه ای نرگس مست که ز خواب سحر آن نرگس شهلا برخاست» را در بردارد؟
 (۱) با وجودش ز من آواز نیاید که منم. (۲) جایی که آب است تیمم باطل است.
 (۳) چون که صد آمد نود هم پیش ماست. (۴) چون خورشید برآید از شمع کاری بر نیاید.
- ۶۷- کدام گزینه مفهوم بیت «اگر محتسب گردد آن را غم است که سنگ ترازوی بارش کم است» را در بردارد؟
 (۱) نترسم که آلوده دامن نیم. (۲) تو پاک باش و مدار ای برادر از کس باک.
 (۳) از روز شمار باید ترسید نه از محتسب. (۴) آن را که حساب پاک است از محاسبه چه باک است.
- ۶۸- در بیت «زر اندودگان را به آتش برند پدید آید آن گه که مس یا زرنند»، سخن از چیست؟
 (۱) آزمایش (۲) بردباری (۳) گزینش (۴) واقع‌نگری
- ۶۹- مفهوم بیت «سزد که روی عبادت نهند بر در حکمش مصوری که تواند نگاشت نقش چنین را»، کدام گزینه را ستایش می‌کند؟
 (۱) بنده‌پروری را (۲) تصویربرداری را (۳) فرمان‌گزاری را (۴) نگارگری را
- ۷۰- مفهوم بیت «اگر فضل رسول از رکن و زمزم جمله برخیزد یکی سنگی بود رکن و یکی شوراب چه زمزم» کدام گزینه را می‌ستاید؟
 (۱) ارزش ذاتی را (۲) خلوص نیت را (۳) عنایت بی‌علت را (۴) مناسک حج را

- ۷۱- کدام گزینه مفهوم این عبارت را در بردارد؟ « آن نامه‌ها را که فرموده‌ایم نسخه‌ای از آن نگه‌دار تا فردا در نسخه‌ای تأمل کنیم.»
 (۱) باید در پاک‌نویس کردن نسخه‌ها بازنگری دقیق کرد.
 (۲) بدون تأمل نباید به پاک‌نویس کردن نامه‌ها پرداخت.
 (۳) پیش‌نویس‌ها را تا بازنگری دقیق پاک‌نویس نباید کرد.
 (۴) پاک‌نویس کردن نامه‌ها موقوف به بازنگری برخی از آن‌هاست.
- ۷۲- در عبارت «همگان عشوه‌آمیز سخنی می‌گفتند و کاری بزرگ افتاده سهل می‌کردند چنان که رسم است که کنند» سخن از کسانی است که ...
 (۱) از گفتن حقیقت ابا دارند.
 (۲) بر حسب معمول از دورویی سخن می‌گویند.
 (۳) راست و دروغ را به هم می‌بافند.
 (۴) فریفته سخنان دروغ خویشند.
- ۷۳- مفهوم این عبارت بیهقی، حکایت حال چگونه انسانی است؟
 «من با ایشان در پیادگی کند و با لنگی منقرس و چنان واجب‌کندی که ایشان بنوشتندی و من بیاموزمی.»
 (۱) مجرب (۲) متواضع (۳) ناپویسا (۴) ناتوان
- ۷۴- در این عبارت سخن از چیست؟ «فاضلی بود نام او مسعود و اختلاف داشت نزدیک قاضی و هر چه رفتی تعلیق کردی.»
 (۱) آمد و شد جهت دریافت حکم از قاضی
 (۲) رفت و آمد و ثبت وقایع
 (۳) سرباز زدن از صدور حکم خلاف
 (۴) معلق ماندن حکم قاضی به دلیل اختلاف رأی
- ۷۵- کدام گزینه از مفهوم عبارت زیر دریافت می‌شود؟
 «دو گور دیدم پاکیزه و به گنج کرده تمنی کردم که کاشکی من چون ایشان بودمی در عزّ تا ذلّ نباید دید.»
 (۱) با خیال مرگ خوش بودن
 (۲) حوادث را دیدن و عبرت گرفتن
 (۳) عزیز زیستن و عزیز مردن
 (۴) مرگ را ناچیز انگاشتن
- ۷۶- کدام گزینه می‌تواند مکمل معنایی این عبارت باشد؟ «کار مخالفان امروز به منزلتی رسید که به هیچ سالار شغل ایشان کفایت نتوان کرد و ...»
 (۱) کارها از لونی دیگر باید دید
 (۲) کار جز به حضری خداوند راست نیاید
 (۳) خداوند را دست از ملامتی بپاید کشید
 (۴) خداوند از عرض لشکر غافل نباید بود
- ۷۷- کدام گزینه مفهوم این عبارت را در بردارد؟ «خطی بداده‌اند به طوع و رغبت که به خزانه‌ی معمور سیصد هزار دینار خدمت کنند.»
 (۱) به دلخواه پذیرفته‌اند که سیصد هزار سکه زر به خزانه بپردازند.
 (۲) پذیرفته‌اند که به دلخواه سیصد هزار سکه زر به خزانه بپردازند.
 (۳) متعهد شده‌اند که سیصد هزار سکه زر خزانه را به دلخواه بپردازند.
 (۴) به دلخواه پذیرفته‌اند که سیصد هزار سکه زر را که تعهد کرده‌اند به خزانه بپردازند.
- ۷۸- کدام گزینه از مفهوم عبارت زیر دریافت نمی‌شود؟ «حاجب بزرگ علی را مؤذن معتمد عبدوس به قلعت کرک برد و به کوتوال آن جا سپرد که نشاندۀ عبدوس بود.»
 (۱) مؤذن: مأمور اجرا (۲) کوتوال: قلعه‌بان (۳) علی: زندانی (۴) عبدوس: معتمد
- ۷۹- معنی صحیح این جمله چیست؟ «النصح عند الملأ تقریع.»
 (۱) اندرز گفتن در حضور جمع سرزنش است.
 (۲) اندرز گفتن در حضور جمع سرزنش است.
 (۳) در حضور جمع نصیحت کردن نشان تظاهر است.
 (۴) جمع را اندرز دادن نشان نادانی است.
- ۸۰- مفهوم این عبارت کدام گزینه را توصیه می‌کند؟ «اگر مستحق خونی را عفو کنی تو نیز بدان خون به قیامت شریک باشی و گرفتار.»
 (۱) حوالت کارها به قیامت را (۲) قصاص را (۳) مؤاخذه را (۴) نریختن خون بی‌گناه را
- ۸۱- کدام گزینه از مفهوم این عبارت دریافت نمی‌شود؟ «در همه شناخته‌ای قبول شناس است و آفریدگار قابل نیست.»
 (۱) شناخت را در خدا راه نیست. (۲) خدا قابل شناخت نیست. (۳) خدا، شناخته نیست. (۴) خدا، شناسای کس نیست.
- ۸۲- مفهوم این عبارت کدام گزینه را منع می‌کند؟ «اگر نامه پارسی بود پارسی مطلق منبیس که ناخوش بود خاصه پارسی دری.»
 (۱) ناخوش نبشتن را (۲) مطلق نبشتن را (۳) پارسی دری نبشتن را (۴) سره نبشتن را
- ۸۳- «طینت خبیثه ایشان نه از آن اصل است که هرگز نقش نگین تو پذیرد»، یعنی:
 (۱) اصلاح‌پذیر نیستند. (۲) کوشش آنان سودمند نیست. (۳) نیازی به اصلاح آنان نیست. (۴) نقش آن‌ها تغییرپذیر نیست.
- ۸۴- «الهی ارادت تو کار من بساخت جهد من افزونی است»، بر کدام گزینه تکیه دارد؟
 (۱) تلاش نه سکون (۲) قضا نه قدر (۳) کار نه اندیشه (۴) کشش نه کوشش
- ۸۵- مفهوم این گزینه بر کدام مقام دلالت دارد؟ «اگر بر براق بود در سرش نخوت نبود و اگر بر حمار بود بر رخسار عزّ نبوتش غبار مذلت نبود.»
 (۱) تلوین (۲) تمکین (۳) سکر (۴) صحو
- ۸۶- مفهوم این عبارت کدام گزینه را توصیه می‌کند؟ «ای برادر حرم در پیش است و حرامی در پس اگر رفتی بردی و اگر خفتی مردی.»
 (۱) از حرام پرهیز کردن (۲) از خواب غفلت بر آمدن (۳) به راه خود ادامه دادن (۴) حرمت حرم داشتن
- ۸۷- مفهوم عبارت زیر چه چیز را توصیه می‌کند؟
 «به مجرد خیال باطل نشاید روی از تربیت ناصحان بگردانیدن و علما را به ضلالت منسوب کردن.»
 (۱) از اندرز خیرخواهان روی بر نتافتن
 (۲) دانشمندان را گم راه نشمردن
 (۳) نسبت ناروا به کسی ندادن
 (۴) به گمان اعتماد نکردن
- ۸۸- با توجه به عبارت «چنین خدمتی در غیبت اولی‌تر است که در حضور، که این به تصنع نزدیک است و آن از تکلف دور.» خدمت در غیبت اولی‌تر است، چون ... است.
 (۱) خالصانه (۲) دوستانه (۳) عارفانه (۴) مشفقانه

- ۸۹- کدام گزینه از مفهوم این عبارت دریافت نمی‌شود؟ « به یمن قدم درویشان و صدق نفس ایشان ذمائم اخلاقش به حمایه مبدل گشت.»
 (۱) پیشرفت در جهت کمال (۲) تأثیر همنشین (۳) دگرگونی حال (۴) گزیدن نیکی بر بدی
- ۹۰- کدام گزینه از مفهوم این عبارت دریافت نمی‌شود؟ « یکی در مسجد سنجار به تطوع بانگ گفتی به ادایی که مستمعان را از او نفرت بودی.»
 (۱) اذان به بانگ ناخوش گفتن (۲) در راه رضای خدا کار کردن (۳) شنونده را آزار دادن (۴) همگان را به نماز فراخواندن
- ۹۱- کدام گزینه از مفهوم این بیت دریافت می‌شود؟ « دست دراز از پی یک حبه سیم به که ببرند به دانگی و نیم»
 (۱) بد را بر بدتر برگزیدن (۲) به اندک چیزی قانع بودن (۳) دست از مال خلق کوتاه کردن (۴) دزدی را بر گدایی ترجیح دادن
- ۹۲- کدام گزینه نمی‌تواند مکمل معنایی این جمله باشد؟ چون به خطاب ملک گرفتار آمد ...
 (۱) همگنان در استخلاص او سعی کردند. (۲) همگنان او در عقوبتش توسط کردند.
 (۳) گماشتگان در عقوبتش ملامت نمودند. (۴) بزرگان ذکر سیرت خویش به افواه گفتند.
- ۹۳- « همت بر عقوق مقصور داشتن» یعنی:
 (۱) به نافرمانان پیوستن (۲) پدر و مادر را رنجانیدن (۳) در نافرمانی کوشیدن (۴) کوتاه فکر بودن
- ۹۴- « تنور گرم ایستاد فطیر خویش در بستند»، متناسب است با:
 (۱) به سختی مقاومت کردند. (۲) بر خشم خود چیره شدند. (۳) فرصت را غنیمت شمردند. (۴) سرگرم کار خویش شدند.
- ۹۵- کدام گزینه مفهوم این جمله را در بردارد؟
 « به هنگام نبرد مصالح حال و مال را باید بی‌خطر شمرد.»
 (۱) در جنگ باید مصلحت حال را فدای آینده کرد. (۲) در جنگ نباید چندان مصلحت اندیش بود.
 (۳) مخاطرات جنگ را نباید از نظر دور داشت. (۴) مخاطرات جنگ را به جان باید خرید.
- ۹۶- مفهوم این عبارت کدام گزینه را توصیه می‌کند؟ « پنهان داشتن راز اهل ریت مشارکت است در زلت.»
 (۱) افشای راز (۲) چشم‌پوشی از خطا (۳) دوری از لغزش (۴) کتمان سر
- ۹۷- مفهوم این عبارت آدمی را از چه چیز بر حذر می‌دارد؟ « مصالحت دشمن چون مصاحبت مار است خاصه که از آستین سلّه کرده آید.»
 (۱) در دام دشمن افتادن و تحمل کردن. (۲) از دشمن ترسیدن و با او هم صحبت نشدن.
 (۳) از نیرنگ دشمن فارغ نبودن (۴) با دشمن آشتی کردن و او را پناه دادن.
- ۹۸- کدام گزینه مفهوم این عبارت را در بردارد؟ « محنت اهل کیاست و حصافت تا آن حد نرسد که عقل را ببوشاند.»
 (۱) آن که خرد را ببوشاند به محنت گرفتار آید. (۲) اندوه خردمند بر خرد او چیره نگردد.
 (۳) بزرگترین اندوه بی‌خردی است. (۴) آن که دل به غم نسپرد خردمند نیست.
- ۹۹- « آنچه دیگران در خواتم کارها دانند او در فواتح آن به اصابت رأی بداند»، پس او انسانی است ...
 (۱) درست‌اندیش (۲) عاقبت به خیر (۳) کاردان (۴) نیکونهاد
- ۱۰۰- توصیه این عبارت چیست؟ « صحبت اشرار را دست موزه سعادت ساختن هم چنان است که بر صحیفه کوثر تعلیق کرده شود.»
 (۱) از بدان امید نیکی داشتن (۲) خوش‌بختی بدان را خواستن (۳) ناممکن را ممکن ساختن (۴) وسیله را با هدف متناسب گزیدن
- ۱۰۱- کدام گزینه معنی این عبارت را در بردارد؟ « ... چون پادشاه به امری که ناگزیر است مأمور شود نام او به سبب شعر جاوید بماند.»
 (۱) آن چه پادشاه را جاودانه می‌کند شعر است. (۲) پس از مرگ آن چه موجب بقای نام پادشاه می‌شود شعر است.
 (۳) چون مرگ حتمی است به ناچار باید با شعر نام را جاودانه کرد. (۴) مرگ امری ناگزیر و شعر موجب بقای نام است.
- ۱۰۲- مفهوم عبارت زیر بر کدام گزینه تکیه دارد؟
 « اگر کسی خواهد که از همه کتب مستغنی باشد به قانون کفایت کند زیرا همه شکارها در شکم گورخر است.»
 (۱) بی‌نیازی از قانون (۲) تغییرناپذیری قانون (۳) جامعیت قانون (۴) جهان‌شمولی قانون
- ۱۰۳- « خمار عربده بر دماغ او مستولی گشت»، یعنی:
 (۱) بدخوی و جنگجوی شد. (۲) خودخواهی بر او چیره شد. (۳) دیوانه‌ای سودایی گشت. (۴) مست و لابلالی گشت.
- ۱۰۴- کدام گزینه از ویژگی‌های شعر به شمار نمی‌رود؟
 (۱) ساختن وجوه و عتاب (۲) خرد گردانیدن اشغال (۳) تحصیل صلات جزیل (۴) بزرگ گردانیدن اعمال خرد
- ۱۰۵- « به جای کسی ایادی داشتن»، یعنی:
 (۱) به جای کسی تصمیم گرفتن (۲) بر کسی جاسوس گماشتن (۳) در حق کسی نیکویی کردن (۴) دست در دست کسی داشتن
- ۱۰۶- بنابر باور نجم رازی « فایده تعلق روح به قالب» ... است.
 (۱) طلب وصال (۲) کشف وقایع (۳) معرفت شهودی (۴) معرفت نظری
- ۱۰۷- کدام گزینه مکمل معنایی این عبارت است؟ « گلیم گوشه ادبار بعد در دوش سلامت کشیده و دانسته که ...»
 (۱) جامه عشق را تار یحیهم آمد و بود یحیونه. (۲) عاقبت مرتبه خاکی در آب طلب باید کرد.
 (۳) نباید که سرمایه از دست برود و سود به دست نیاید. (۴) قربت ملوک را اگر چه فواید بسیار است اما آفات بی‌شمار است.
- ۱۰۸- مفهوم عبارت « رقم قدم بر ناصیه عبارات قرآن مثبت است»، به کدام گزینه اشاره دارد؟
 (۱) اعجاز (۲) حدوث (۳) دیرینگی (۴) فرا زمانی
- ۱۰۹- با توجه به این عبارت « او می‌گوید: بنده من! ملازمت ناگزیر خود کن!» کدام گزینه صحیح است؟
 (۱) بنده از خدا ناگزیر است. (۲) جز همنشینی چاره نیست. (۳) چاره‌ای جز بندگی نیست. (۴) ناگزیر باید با خدا همراه شد.
- ۱۱۰- « تکبیر بر عالم حیوانی و بهیمی کردن» کنایه است از ...
 (۱) آن‌ها را بزرگ پنداشتن. (۲) آن‌ها را ترک کردن. (۳) خود را برتر از آن‌ها دیدن. (۴) منکر آن‌ها شدن.

- ۱۱۱- در بیت « آرد هوای نای مرا ناله‌های زار جز ناله‌های زار چه آرد هوای نای» چه صنعتی است؟
 (۱) استخدام (۲) استتباع (۳) اسلوب الحکیم (۴) استثناي منقطع
- ۱۱۲- در بیت « به نظم و نثر کسی را گر افتخار سزاست
 (۱) تشابه الاطراف (۲) جناس (۳) رَدّ العروض علی العجز (۴) همصدایی
- ۱۱۳- در بیت « باد و ابر است این جهان فسوس
 (۱) جناس زاید و رد الصدر علی العجز (۲) جناس مذیل و رد العجز علی الصدر (۳) جناس مذیل و رد الصدر علی العجز (۴) جناس زاید و رد العجز علی الصدر
- ۱۱۴- در این بیت «م» و «ش» به ترتیب عبارتند از ...
 « این دل که به زلف دلبری بستیمش هر چند گسست باز پیوستیمش»
 (۱) خروج و مزید (۲) مزید و خروج (۳) وصل و مزید (۴) وصل و خروج
- ۱۱۵- کدام « دو کلمه» اگر قافیه شوند عیب « اکفاء» پدید می‌آید؟
 (۱) وحی / نهی (۲) نسر / نصر (۳) کمان / کمین (۴) اوقات / احفاد
- ۱۱۶- مطوی از مفعولات چیست؟
 (۱) مفعولن (۲) مفاعیل (۳) مفتعلن (۴) فاعلات
- ۱۱۷- کدام یک دارای وزن دوری است؟
 (۱) مفتعلن مفتعلن فاعلن (۲) مفتعلن فاعلن مفتعلن فاعلن (۳) مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن (۴) مفتعلن مفاعلن مفتعلن مفاعلن
- ۱۱۸- کدام گزینه می‌تواند زحاف شکل را بپذیرد؟
 (۱) مفعولات (۲) مستفعلن (۳) فاعلاتن (۴) فاعلن
- ۱۱۹- کدام مصراع در بحر خفیف مسدس مخبون (محدوف) سروده شده است؟
 (۱) پایان شب سیه سپید است (۲) جوانی کجایی که یادت به خیر (۳) خوپذیر است نفس انسانی (۴) چونک نکو ننگری جهان چون شد
- ۱۲۰- در این بیت: « پدر چون کند با پسر کارزار بدین آرزو کام کژی مخار» کدام نوع کنایه هست؟
 (۱) ایما (۲) تلویح (۳) تعریض (۴) رمز
- ۱۲۱- در این بیت: « روی نگار در نظرم جلوه می‌نمود
 (۱) لازم و ملزوم (۲) ملزوم و لازم (۳) مسبب و سبب (۴) سبب و مسبب
- ۱۲۲- در بیت « دریای سخن‌ها سخن خوب خدای است
 (۱) ایغال (۲) ایضاح بعد الابهام (۳) تذیل (۴) تکمیل
- ۱۲۳- کدام یک از معانی امر در بیت « من اگر نیکم و گر بد تو برو خود را باش
 هر کسی آن درود عاقبت کار که کشت» هست؟
 (۱) تعجیز (۲) تهدید (۳) تخییر (۴) تمنی
- ۱۲۴- نوع علاقه مجاز در کلمه « نگین» در بیت « بر آن نامه بنهاد خسرو نگین
 فرستاده را داد و کرد آفرین» چیست؟
 (۱) تسمیه به آلت (۲) حال و محل (۳) سببیت (۴) مکان
- ۱۲۵- در بیت « مزرع سبز فلک دیدم و داس مه نو
 (۱) تمثیلیه (۲) مکنیه (۳) مرشحه (۴) مصرحه
- ۱۲۶- کلمه « نفر» در کدام گزینه ممیز است؟
 (۱) از هر پنج نفر یکی انتخاب شد. (۲) دیروز دو نفر کارگر استخدام کردند. (۳) من در آن جا سه نفر را دیدم. (۴) نفر اول برای مصاحبه نیامده بود.
- ۱۲۷- در جمله « فرهاد را که می‌شناسد؟» کدام گزینه درباره « که» صحیح است؟
 (۱) صفت پرسشی (۲) قید پرسشی (۳) ضمیر پرسشی در نقش نهادی (۴) ضمیر پرسشی در نقش مسندی
- ۱۲۸- کدام کتاب از « عبدالحسین زرین کوب» نیست؟
 (۱) از کوچه رندان (۲) با کاروان حله (۳) حافظ چه می‌گوید (۴) سر نی
- ۱۲۹- غزل تلفیقی مربوط به کدام قرن است؟
 (۱) ششم (۲) هفتم (۳) هشتم (۴) نهم
- ۱۳۰- جلوه فرهنگ ایرانی در شعر دوره سامانی، معلول کدام علت است؟
 (۱) دوری خراسان و ماوراءالنهر از مرکز خلافت (۲) همسایگی خراسان و ماوراءالنهر با اقوام غیرعرب (۳) وجود بقایای اردوی بزرگ یزدگرد سوم در خراسان (۴) آشنایی اندک شاعران و درس خواندگان آن دوره با ادب عرب
- ۱۳۱- نثر کدام یک از نویسندگان دوره قاجار، متمایل به نثر فنی و مسجع است؟
 (۱) میرزا حسن فسایی (۲) میرزا حبیب اصفهانی (۳) رضا قلی خان هدایت (۴) عبداللطیف طسوجی
- ۱۳۲- نگارش کدام گزینه شیوا نیست؟
 (۱) امانت را به هر حال باید به صاحبش برگرداند. (۲) باید به هر حال امانت را به صاحبش برگرداند. (۳) امانت را به هر حال باید به صاحبش برگرداند. (۴) باید امانت را به هر حال به صاحبش برگرداند.
- ۱۳۳- نگارش کدام گزینه درست نیست؟
 (۱) باید که یادآور شویم ... (۲) لازم به یادآوری است ... (۳) باید یادآور شویم که ... (۴) یادآوری این سخن لازم است که ...

- ۱۳۴- وجه عمده تفاوت دهخدا و بهار در چیست؟
 (۱) سیاست‌پیشگی (۲) شاعری (۳) طنزپردازی (۴) نویسندگی
- ۱۳۵- نثر کدام کتاب متکلفانه نیست؟
 (۱) نفثه المصدور (۲) دره نادری (۳) تاریخ و صاف (۴) انوار سهیلی
- ۱۳۶- مصحح کدام کتاب علامه قزوینی نیست؟
 (۱) الاشارات و التنبیها (۲) المعجم فی معاییر اشعار العجم (۳) جهانگشای جوینی (۴) چهار مقاله
- ۱۳۷- کدام گزینه از منابع اولیه احوال مولوی است؟
 (۱) ریاض العارفین (۲) روضة الریاحین (۳) نفحات الانس (۴) مناقب العارفین
- ۱۳۸- در تاریخ ادبیات فارسی نخستین «شهر آشوب» منسوب به کیست؟
 (۱) بابا فغانی (۲) لسانی شیرازی (۳) مسعود سعد (۴) وحشی بافقی
- ۱۳۹- کدام کتاب در قرن ششم تألیف شده اما زبان آن به نثر دوره سامانی بسیار نزدیک است؟
 (۱) تاریخ بیهق (۲) ترجمه رساله قشیریه (۳) تفسیر ابوالفتح (۴) مجمل التواریخ و القصص
- ۱۴۰- در کدام بیت تلمیح نیست؟
 (۱) لب‌های تو خضر اگر بدیدی
 (۲) دیار هند و اقالیم ترک بسپارند
 (۳) چو خسرو از لب شیرین نمی‌برد مقصود
 (۴) به کنج غاری عزلت گزینم از همه خلق
 گفתי لب چشمه حیات است
 چو چشم ترک تو بینند و زلف هندو را
 قیاس کن که به فرهاد کوهکن چه رسد
 گر آن لطیف جهان یار غار ما باشد
- ۱۴۱- در بیت «زلف تو مرا عمر دراز است ولی نیست
 مرشحه و مبینه (۲) مبینه (۳) مجرد (۴) مرشحه
 در دست سر مویی از آن عمر درازم» کدام گونه ایهام هست؟
- ۱۴۲- در بیت: «گر تضرع کنی و گر فریاد
 دزد زر باز پس نخواهد داد» کدام یک از عیب‌های مغل فصاحت هست؟
 (۱) تکرار (۲) تنافر کلمات (۳) تنافر حروف (۴) غرابت استعمال
- ۱۴۳- «گرگ اجل» در بیت «گرگ اجل یکایک از این گله می‌برد
 (۱) تشبیه محسوس به محسوس (۲) تشبیه تفضیلی (۳) تشبیه مفروق (۴) تشبیه معقول به محسوس
 وین گله را نگر که چه آسوده می‌چرد» چیست؟
- ۱۴۴- در بیت زیر چه نکته بدیعی هست:
 «ای سرد و گرم دهر کشیده
 شیرین و تلخ دهر چشیده»
 (۱) ایهام (۲) طباق و تضاد (۳) مراعات نظیر (۴) جناس
- ۱۴۵- در این عبارت: «نفس گرم من در آهن سرد ایشان اثر نمی‌کرد» کدام گزینه درباره «آهن سرد» صحیح است؟
 (۱) استعاره مرشحه (۲) استعاره مکنیه (۳) تشبیه مؤکد (۴) مجاز لغوی
- ۱۴۶- در مصراع «شاعر مفلک منم خوان معانی مرا است»، کدام نکته از علم معانی وجود دارد؟
 (۱) ایجاز (۲) استهزاء (۳) انشاءطلبی (۴) حصر و قصر
- ۱۴۷- در بیت «هر که نامخت از گذشت روزگار
 هیچ ناموزد ز هیچ آموزگار» کدام ویژگی معانی وجود دارد؟
 (۱) اطلاق مسندالیه (۲) تقیید مسندالیه به شرط (۳) تقیید مسندالیه به صفت (۴) تعقید
- ۱۴۸- نام بحر بیت «قطره آبی نخورد ماکیان
 تا نبرد سر به سوی آسمان» چیست؟
 (۱) سریع مسدس مطوی موقوف (۲) جدید مسدس مخبون (۳) مضارع اخرب مثنی (۴) هزج اخرب مکفوف
- ۱۴۹- وزن این بیت با کدام گزینه تطبیق می‌کند:
 «دوش معلق زنان کبوتر دولت
 آمد و اقبال نامه زیر پر آورد»
 (۱) مفتعلن فاعلات مفتعلن فاع (۲) مفتعلن فاعلن مفتعلن فاعل (۳) فاعلات مفعولن فاعلات مفعولن (۴) فاعلات مفتعلن فاعلات مفتعلن
- ۱۵۰- در بیت «قرار در کف آزادگان نگیرد مال
 نه صبر در دل عاشق نه آب در غربال» چه نوع تصویر بیانی وجود دارد؟
 (۱) ارسال المثل (۲) تمثیل (۳) تشبیه مفروق (۴) تشبیه متعدد

■ ■ عَيْنَ الْأَصْحَاحِ وَالْأَدَقِّ فِي الْأَجْوِبَةِ لِلتَّرْجَمَةِ أَوْ الْمَفْهُومِ أَوْ التَّعْرِيبِ (۱۵۱ - ۱۶۵):

۱۵۱- « إذا اعتاد الإنسان مواجهة الصعاب من الأمور، هانت عليه و عاد لا يخشاها! »:

(۱) هرگاه انسان به انجام برخی امور دشوار خو بگیرد، بر او آسان شده، عادت می‌کند که از آنها نترسد!

(۲) هرگاه انسان به مواجه شدن با امور دشوار عادت کند، بر او آسان می‌گردند و دیگر از آنها نمی‌هراسد!

(۳) اگر انسان به برخورد با امور دشوار خو بگیرد، نزد او بی‌اهمیت شده عادت می‌کند که از هیچ چیز نهراسد!

(۴) اگر انسان با امور سخت و دشوار عادی برخورد کند، این امور نزد او آسان شده دیگر از چیزی نخواهد ترسید!

۱۵۲- « لقد اجتازت بعض الكتب الفارسية في طريق اندماجها بالأدب العربي اندماجاً نهائياً مراحل متعدّدة »: بعضی کتابهای فارسی ...

(۱) در مسیر اختلاط نهائی خود با ادبیات عرب مراحل متعددی را طی کرده است.

(۲) از طریقی گذشته است که آمیخته شدنش با ادبیات عربی مراحل متعددی داشته است.

(۳) در راه آمیخته شدن با ادبیات عرب، آن هم آمیخته شدن پایانی، مراحل متعددی را گذرانده است.

(۴) در مسیر اختلاط با ادبیات عربی، از مراحل متعددی گذشته است و سرانجام امتزاجی نهائی یافته است.

۱۵۳- « صعق صعقةً كانت نفسه فيها! ». عَيْنَ الْخَطَا:

(۱) از هوش برفت و در همان بیهوشی جان داد!

(۲) بیهوش شد و هم در آن بیهوشی از دنیا برفت!

(۳) پس از اینکه از هوش رفت آخرین نفس خود را کشید!

(۴) جان دادن او توأم با از هوش رفتنش بود!

۱۵۴- « يا راقد الليل مغروراً بأوكه إن الحوادث قد يطرقت أسحارا! ». عَيْنَ الصَّحِيحِ:

(۱) هان ای خفته در طول شب و غافل از ابتدای آن، از حوادث سحرگهان غافل مباش!

(۲) هان ای خسبیده شب و مغرور گشته به اول آن، باشد که حوادث روزگار را سحرگهان دریابی!

(۳) ای کسی که شب را از ابتدای آن مغرورانه خفته‌ای، گاه باشد که حوادث سحرگهان در را بکوبند!

(۴) ای که در طول شب خفته‌ای و از آرامش آغاز آن فریب خورده‌ای، حوادث گاهی سحرگهان از در به در آیند!

۱۵۵- « لحا الله قوماً إذا جنتهم بصدق الأحاديث قالوا: كفر! »:

(۱) خدا لعنت کند قومی را که چون سخن صدق را برایشان به میان آورم گویند کافر شده است!

(۲) خدا نفرین کند مردمی را که وقتی با صداقت کلام نزد آنها بروم می‌گویند تو کافر شده‌ای!

(۳) لعنت خداوند بر مردمی که هرگاه سخنان راست را برایشان بیاورم مرا کافر می‌دانند!

(۴) نفرین خداوند بر قومی که چون صادقانه آنان را مخاطب کنم گویند این کفر است!

۱۵۶- « في العالم المملوء أخطاءً مُطالبٌ و حدك ألا تخطئ! »:

(۱) در دل دوست به هر حيله رهی باید کرد طاعت از دست نیاید گنهی باید کرد!

(۲) دنیا مملو از اشتباه است و تنها خواسته این است که مرتکب اشتباه نشوی!

(۳) در دنیای پر از اشتباهات فقط تو هستی که نباید اشتباه کنی!

(۴) در جهانی همه شور و شر، چه توان کرد که نباید تو گنهی کنی!

۱۵۷- « أنتم المعلمين تعلمون و نحن متعلمون نتعلم! ». عَيْنَ الصَّحِيحِ بِالنَّظَرِ إِلَى إِعْرَابِ مَا أُشِيرَ إِلَيْهِ بِخَطِّ:

(۱) شما معلمان تعلیم می‌دهید و ما متعلمان تعلیم می‌بینیم!

(۲) شما معلم هستید و تعلیم می‌دهید و ما دانشجویان تعلیم می‌بینیم!

(۳) شما معلمید و تعلیم می‌دهید و ما دانشجو هستیم و تعلیم می‌گیریم!

(۴) شما معلمان تعلیم می‌دهید و ما متعلمانی هستیم که تعلیم می‌گیریم!

۱۵۸- « وقر سمع لم يفقه الواعية! »:

(۱) سنگینی سامعه و کری باعث عدم آگاهی می‌گردد!

(۲) گوش‌ی که از شنیدن نصیحت ناتوان باشد کر باد!

(۳) گوش ناشنوا از شنیدن نصایح عاجز است!

(۴) ناتوان باد قوه سامعه‌ای که نصیحت را نشنود!

۱۵۹- « واقعهم لا یحسد علیه! ». المفهوم الصحيح:

- (۱) وضع آنان تأسف بار است!
(۲) آنان مورد تهاجم آزمندان قرار گرفته‌اند!
(۳) حسادت آنان یک واقعیت است!
(۴) حسادت باعث عقب‌ماندگی آنان است!

۱۶۰- « و کم من فتی یمسی و یصبح آمناً و قد نسجت أكفانه و هو لا یدری! ». یشیر البیت إلی ...

- (۱) الخلود و البقاء. (۲) غفلة الإنسان. (۳) اختیار الانسان في الحياة. (۴) الأمان من القضاء و القدر.

۱۶۱- « لعمرک إن الموت ما أخطأ الفتی! ». المثل المناسب للعبارة هو:

- (۱) چه‌هاست در سر این قطره محال اندیش!
(۲) دیر و زود دارد، سوخت و سوز ندارد!
(۳) حریص با جهانی گرسنه، و قانع به نانی سیر است.
(۴) گر بریزی بحر را در کوزه‌ای چند گنجد قسمت یک روزه‌ای!

۱۶۲- « با سیلی صورت خویش را سرخ نگه داشتن ». أقرب مثل له هو ...

- (۱) إن العوان لا تعلم الخمره!
(۲) تجشاً لقمان من غیر شبع!
(۳) حن قدح لیس منها!
(۴) تجوع الحرّة و لا تأکل بثديها!

۱۶۳- « اخباری که او در مورد حوادث روزگار نقل کرده است تقریباً باورکردنی نیست! »:

- (۱) لا تکاد تصدق الحوادث التي نقلها إلینا عن الدهر!
(۲) لا یکاد نصدق الأخبار التي قد نقلها عن حوادث الدهر!
(۳) إن الأخبار التي نقلها عن حدّثان الدهر لا تکاد تصدق!
(۴) الأنباء التي حکاها لنا عن حدّثان الدهر لا نکاد نصدقها!

۱۶۴- « هر چند نظراتمان مختلف باشد، ولی هریک از ما بدانچه عقیده دارد راضی است! »:

- (۱) ربّما تصبح آراؤنا تختلف مع بعضنا، لكننا یرضی کلّ واحد منا بما یعتقده!
(۲) ربّما تكون نظراتنا مختلفة مع الآخرين، غیر أننا راضون بما عند کلّ منا!
(۳) وإن كانت آراؤنا مختلفة، إلا أن کلاً منا راضٍ بما یراه!
(۴) وإن أصبحت نظراتنا یختلف، ولكن کلّ مقتنع بهذا الرأی!

۱۶۵- « جمع کثیری از دانشجویان از دولت خواستند سیاست قاطعانه خود را در این زمینه ادامه دهد »:

- (۱) أرادت الجموع الحاشدة من الطالبات حکومتهم الاستمرار في مجال حازم من سیاستها.
(۲) جموع حاشدة من الطالبات أرادوا من الحكومة مواصلة سياسة الحازمة في المجال هذا.
(۳) إن جموعاً حاشدة من الطلبة طالبوا الحكومة أن تواصل سیاستها الحازمة في هذا المجال.
(۴) طالب الجموع الحاشدة الطلّابیة حکومتهم أن تستمرّ في هذا المجال من سیاستها الحازمة.

■ ■ عین الصحيح في التشکیل (۱۶۶ - ۱۷۲):

۱۶۶- ﴿ إذا ركبوا في الفلك دعوا الله مخلصين له الدين ﴾!

- (۱) الفلک - دَعَوْا - الله - مُخْلِصِينَ
(۲) إذا - رَكِبُوا - الفلک - دَعَوْا
(۳) دَعَوْا - الله - مُخْلِصِينَ - الدِّينَ
(۴) رَكِبُوا - الفلک - دَعَوْا - الله

۱۶۷- « اللهم أنت إله من في السماء و إله من في الأرض، لا إله فيهما غيرك! »:

- (۱) مَنْ - الأَرْضِ - إله - فِيهِمَا
(۲) أَنْتَ - السَّمَاءِ - إله - غَيْرَ
(۳) اللَّهُمَّ - أَنْتَ - إله - مِنْ
(۴) إله - مَنْ - الأَرْضِ - فِيهِمَا

۱۶۸- « من كساه العلم ثوبه اختفى عن الناس عيبه! »:

- (۱) العِلْمُ - ثَوْبٌ - اخْتَفَى - النَّاسِ
(۲) ثَوْبٌ - اخْتَفَى - النَّاسِ - عَيْبٌ
(۳) كَسَاهُ - العِلْمُ - اخْتَفَى - عَيْبٌ
(۴) مَنْ - كَسَا - العِلْمُ - ثَوْبٌ

۱۶۹- « ایاک و ما يستهجن من الكلام، فانه يحبس عليك اللنام و ينفر عنك الكرام! »:

- (۱) اِيَّاكَ - يَسْتَهْجِنُ - مِنْ - يُحْبَسُ
(۲) الْكَلَامَ - فَأَنَّهُ - يَحْبَسُ - اللَّئَامُ
(۳) اللَّئَامَ - يَنْفَرُ - عَنكَ - الْكِرَامَ
(۴) يُسْتَهْجِنُ - الْكَلَامَ - اللَّئَامَ - يَنْفَرُ

۱۷۰- « له من الكتب كتاب سماه الزينة، كبير نحو خمسمائة و ثلاث عشرة ورقة »:

- (۱) نَحْوُ - ثَلَاثَ - عَشْرَةَ - وَرَقَةً
(۲) الْكُتُبِ - كِتَابَ - سَمَاءُ - الزَّيْنَةَ
(۳) الزَّيْنَةَ - خَمْسِمِائَةَ - ثَلَاثَ عَشْرَةَ
(۴) كِتَابَ - الزَّيْنَةَ - كَبِيرًا - خَمْسِمِائَةَ

۱۷۱- « الأمم التي ينصرف همها إلى المذات لم تعد قادرة على حماية ثغورها الثقافية! »:

- (۱) الْأُمَمَ - يُنْصَرَفُ - هَمُّ - الْمَذَاتِ
(۲) تَعُدُّ - حِمَايَةَ - تُغَوِّرُ - النَّقَائِيَةَ
(۳) هَمَّهَا - الْمَذَاتِ - تَعُدُّ - قَادِرَةً
(۴) يُنْصَرَفُ - هَمُّ - تَعُدُّ - قَادِرَةً

۱۷۲- « و لست ابالي بالجنان و باللظى إذا كان في تلك الديار مقام »:

- (۱) أَبَالِي - اللَّظَى - تِلْكَ - الدِّيَارِ
(۲) الْجِنَانِ - اللَّظِي - الدِّيَارِ - مَقَامِ
(۳) اللَّظِي - كَانَ - الدِّيَارِ - مَقَامِ
(۴) لَسْتُ - أَبَالِي - الْجِنَانِ - اللَّظَى

■ ■ عَيْنِ الصَّحِيحِ فِي الإِعْرَابِ وَ التَّحْلِيلِ الصَّرْفِيِّ (۱۷۳ - ۱۸۰):

۱۷۳- « أنت الجواد و منك الجود أوله فإن هلكت فما جود بموجود! »:

- (۱) الجود: مفردمذكر - معرفبأل - معرب - صحيح الآخر - منصرف / مبتدأ مؤخر و مرفوع، و الجملة اسمية و معطوفة
(۲) موجود: مشتق و اسم مفعول - نكرة - معرب / مجرور بحرف الجر. بموجود: جار و مجرور و شبه جملة و خبر « ما »
(۳) أول: مشتق و اسم مبالغة - معرف بإضافة - معرب - صحيح الآخر / بدل و مرفوع بالتبعية للمبدل منه « الجواد »
(۴) الجواد: اسم - مفرد مذكر - مشتق و صفة مشبهة - معرف بأل / نعت مفرد و مرفوع بالتبعية للمنعوت « أنت »

۱۷۴- « إذا ما أنت من صاحب لك زلة فكن أنت محتالاً لزلته عذرا! »:

- (۱) إذا: اسم غير متصرف - من أدوات الشرط - نكرة / ظرف أو مفعول فيه للزمان و متعلقه فعل « أنت »
(۲) عذرا: مشتق و صفة مشبهة - نكرة - معرب - صحيح الآخر - منصرف / مفعول به لشبهه فعل « محتال »
(۳) كن: فعل أمر - معتل و أجوف (إعلاله بالحذف) - مبني / فعل من الأفعال الناقصة و اسمه ضمير « أنت » المستتر
(۴) محتالاً: مشتق و اسم فاعل، مصدره « احتيال » - نكرة - معرب - صحيح الآخر - منصرف / حال مفردة و منصوب

۱۷۵- « إذا رأيت أثيماً كن ساتراً و حليماً يا من تقبح أمري لم لا تمر كريمة! »:

- (۱) تقبح: مجرد ثلاثي - صحيح و سالم - متعدّد - مبني للمعلوم / فعل و مع فاعله جملة فعلية و صلة
(۲) من: اسم غير متصرف - من أدوات الاستفهام - نكرة / منادى نكرة مقصودة و مبني على علامة الرفع
(۳) كريمة: مشتق و صفة مشبهة، مصدره « كرم » / حال مفردة و منصوب و صاحب الحال « أنت » المستتر في فعل « تمر »
(۴) تمر: للمخاطب - صحيح و مضاعف (إدغامه واجب) - متعدّد / فعل مجزوم بحرف « لا » و فاعله ضمير « أنت » المستتر

۱۷۶- « أتاني هواها قبل أن أعرف الهوى فصادف قلباً فارغاً فتمكنا! »:

- (۱) هوى: اسم - مفرد مؤنث - جامد و مصدر - معرب - مقصور - منصرف / فاعل و مرفوع محلاً
(۲) قبل: اسم غير متصرف - من الأسماء الملازمة للإضافة - مبني / ظرف أو مفعول فيه للمكان و منصوب
(۳) أتى: ماضٍ - مجرد ثلاثي - معتل و لفيف مفروق - مبني على الفتحة المقدرة / فعل و فاعله « هوى » و الجملة فعلية
(۴) أعرف: للمتكلم وحده - مجرد ثلاثي / فعل منصوب بحرف « أن » و مع فاعله جملة فعلية و مصدر مؤول و مضاف إليه

۱۷۷- «لقد أسمعَت لو ناديتَ حياً و لكن لا حياة لمن تُنادي!»:

- (۱) حياً: مشتق و صفة مشبَّهة، مصدره «حياة» - معرب - منصرف / حال مفردة و منصوب
- (۲) حياة: اسم - مفرد مؤنث - جامد - نكرة / اسم لا النافية للجنس و مبني على علامة النصب
- (۳) تنادي: للغائبة - مزيد ثلاثي من باب مفاعلة - معتل و ناقص (إعلاله بالاسكان) / فعل مرفوع بضمه مقدرة
- (۴) من: اسم غير متصرف - من أدوات الشرط - معرفة / مجرور محلاً بحرف الجر، بمن: جار ومجرور و متعلقهما محذوف

۱۷۸- «و كنت إذا غمزتُ قناة قوم كسرتُ كعوبها أو تستقيما»:

- (۱) غمزت: مجرد ثلاثي - لازم - مبني على الضم / فعل و فاعله ضمير التاء البارز، و الجملة فعلية و شرطية
- (۲) قناة: مفرد مؤنث - جامد و غير مصدر - معرف بالإضافة - معرب - منصرف / مفعول به و منصوب
- (۳) كسرت: فعل ماضٍ - متعدداً - مبني للمعلوم / فعل و فاعله ضمير «ت» البارز، و الجملة فعلية و شرطية
- (۴) تستقيما: مضارع - للغائبة - معتل و أجوف / فعل منصوب بحرف «أن» المقترنة في أو بمعنى «إلا»

۱۷۹- «لا تفرحن بليل طاب أوله فرب آخر ليل أجج النارا!»:

- (۱) تفرحن: للمخاطب - مجرد ثلاثي - معرب / فعل مجزوم تقديراً بحرف «لا» و فاعله ضمير «أنت» المستتر
- (۲) طاب: معتل و أجوف (إعلاله بالقلب) / فعل و فاعله «أول» و الجملة فعلية و نعت و مجرور محلاً بالتبعية
- (۳) أجج: للغائب - مزيد ثلاثي من باب إفعال - صحيح و مضاعف - لازم / فعل و فاعله «النار» و الجملة فعلية
- (۴) النارا: اسم - مفرد مؤنث (معنوي و مجازي) - معرب - مقصور - ممنوع من الصرف / مفعول به و منصوب

۱۸۰- «ما لي أراكم كلكم قياما الكهل و الشبان و الغلما!»:

- (۱) أرى: مجرد ثلاثي - معتل و ناقص (كذلك مهموز العين) / فعل مرفوع محلاً و فاعله ضمير «أنا» المستتر فيه جوازا
- (۲) الكهل: جامد و مصدر - معرف بال - معرب - صحيح الآخر - منصرف / بدل كل من كل و منصوب بالتبعية
- (۳) كل: اسم غير متصرف - من الأسماء الملازمة للإضافة - معرب / مؤكّد معنوي و منصوب بالتبعية لمؤكد «كم»
- (۴) ما: اسم غير متصرف - من أدوات النفي - نكرة - مبني على السكون / مبتدأ و مرفوع محلاً، و الجملة اسمية

■ ■ ■ أجب بما يناسب عن الأسئلة التالية (۱۸۱ - ۱۹۰):

۱۸۱- عَيْنُ الخَطَا عن همزة «إن»:

- (۱) يُقال أن الجوَّ سيبرد!
- (۲) يا صادقاً في عمله! إنك ستجح!
- (۳) قال: إنني آسف مما حصل!
- (۴) زعمت أن زميلتي قد رجعت من السفر!

۱۸۲- «طلعت خلال سفرتي سفراً أي كتاباً». «أي» في العبارة حرف ...

- (۱) استفهام.
- (۲) تفسير.
- (۳) جواب.
- (۴) ردع.

۱۸۳- «علمت أن لا ... المسافرون». عَيْنُ الصحيح للفراغ:

- (۱) يرجع
- (۲) يرجع
- (۳) يرجع
- (۴) يرجع

۱۸۴- «صبر حتى يكون الله هو الذي ينتقم له!». عَيْنُ الصحيح:

- (۱) الذي: موصول خاص و نعت لمنعوتة «هو»
- (۲) هو: ضمير فصل و لا محل له من الإعراب
- (۳) حتى: حرف عطف و ناصب بحرف «أن» المصدرية
- (۴) يكون: فعل تام و منصوب بحرف «أن» المقترنة في «حتى»

۱۸۵- «صَبَّتْ عليّ مصائبُ لو أنّها صَبَّتْ على الأيامِ لياليا!». عَيْنُ الخَطَا في المبني للمعلوم للفعلين:

- (۱) صَبَّتْ مصائبَ عليّ لو أنّها - صَبَّتْه على الأيامِ ...
- (۲) صَبَّوْا عليّ مصائبَ لو أنّهم - صَبَّوْها على الأيامِ ...
- (۳) صَبَّتْ الأقدارَ عليّ مصائبَ لو أنّها - صَبَّتْها على الأيامِ ...
- (۴) صَبَّبْتُمْ عليّ مصائبَ لو أنّكم - صَبَّبْتُمْها على الأيامِ ...

۱۸۶- عین الخطأ في إنشاء التعجب من « لذة اكتساب العلم»:

(۱) أُلذذ باكتساب العلم! (۲) ما أكثر لذة اكتساب العلم! (۳) ما أُلذذ اكتساب العلم! (۴) ما أُلذذ اكتساب العلم!

۱۸۷- عین الخطأ في إنشاء المدح لـ « نشاط المؤمن»:

(۱) حبذا نشاط المؤمن! (۲) نشاط المؤمن حبذا! (۳) نشاط المؤمن نعم النشاط! (۴) نعم النشاط نشاط المؤمن!

۱۸۸- عین الاشتغال:

(۱) ما هؤلاء المستعمرون يطلبون سعادتنا!

(۲) اللهم! إنه عبدك فارحمه!

(۳) إلهي! هل عبدك ترحمه!

(۴) أما اليتيم فلا تقهر!

۱۸۹- عین التمييز المنقول أو المحوّل:

(۱) إنها أرجح منك عقلاً. (۲) كفى بالله شهيداً.

(۳) كم من ناجح بيننا! (۴) كم طالبة و طالباً في الكلية؟

۱۹۰- عین الصحيح عن إعراب المستثنى:

(۱) نجحت الطالبات في الامتحان سوى طالبة.

(۲) ما نجح في الامتحان غير المجتهدين.

(۳) ما نجح في الامتحان ما عدا طالبتان.

(۴) لم ينجح في الامتحان إلا طالبتان.